

שמירת הלשון

איסורים והיתרים בדיני קבלת לשון הרע (ד) - עיון בספר שמואל

הרב חיים סבתו

שמואל ב פרקים י, טז, יט

י

ויהי אחרי כן וימת מלך בני עמון וימלך חגון בנו תחתיו:

ויאמר דוד אעשה חסד ו עם חגון בן נחש כאשר עשה אביו עמדי חסד וישלח דוד לנחמו ביד עבדיו אל אביו ויבאו עבדיו דוד ארץ בני עמון:

ויאמרו שרי בני עמון אל חגון אדניהם המכבד דוד את אביו בעיניו כי שלח לה מנחמים הלוא בעבאר חקר את העיר ולרגלה ולהפכה שלח דוד את עבדיו אליה:

ויקח חגון את עבדיו דוד ויגלה את חצי זקנם ויכרת את מדוניהם בחצי עד שתותיהם וישלחם:

ויגדו לדוד וישלח לקראתם כי יהיו האנשים נכלמים מאד ויאמר המלך שבו בירחו עד יצמח זקנכם ושבתם:

ויראו בני עמון כי נבאש בך וישלחו בני עמון וישכרו את ארם בית רחוב ואת ארם צובא עשרים אלף רגלי ואת מלך מעכה אלף איש ואיש טוב שנים עשר אלף איש:

וישמע דוד וישלח את יואב ואת כל הצבא הגברים:

ויצאו בני עמון ויערכו מלחמה פתח השער וארם צובא ורחוב ואיש טוב ומעכה לבדם בשדה:

וירא יואב כי היתה אליו פני המלחמה מפנים ומאחור ויבחר מכל בחורו (בישראל) [ישראל] ויערה לקראת ארם:

ואת יתר העם נתן ביד אבשי אחיו ויערה לקראת בני עמון:

ויאמר אם תחזק ארם ממני והיתה לי לישועה ואם בני עמון יחזקו ממך והלכתי להושיע לך:

חזק ונתחזק בעד עמנו ובעד ערי אלהינו ויהוה יעשה הטוב בעיניו:

ויגש יואב והעם אשר עמו למלחמה בארם ויבסו מפניו:

ובני עמון ראו כי בוס ארם ויבסו מפני אבשי ויבאו העיר וישב יואב מעל בני עמון ויבא ירושלם:

כל הזכויות שמורות ©

דף מקורות

וַיֵּרָא אֲרָם כִּי נִגְפָה לַפָּנִי יִשְׂרָאֵל וַיֹּאסֶפֶן יַחַד:

וַיִּשְׁלַח הַדְּדַעְזֹר וַיֵּצֵא אֶת־אֲרָם אֲשֶׁר מֵעֵבֶר הַנְּהָר וַיָּבֵאוּ חֵילָם וְשׁוֹבֵר שַׁרְצָבָא הַדְּדַעְזֹר לַפָּנִיָּהֶם: {ס}

וַיַּגֵּד לְדָוִד וַיֹּאסֶף אֶת־כָּל־יִשְׂרָאֵל וַיַּעֲבֹר אֶת־הַיַּרְדֵּן וַיָּבֵא חֲלָאֲמָה וַיַּעֲרֹכוּ אֲרָם לַקְרָאתָ דָּוִד וַיִּלְחַמוּ עִמּוֹ:

וַיִּנְסוּ אֲרָם מִפָּנָיו יִשְׂרָאֵל וַיַּהֲרֹג דָּוִד מֵאֲרָם שִׁבְעָה מֵאוֹת רֶכֶב וְאַרְבָּעִים אֲלָף פְּרָשִׁים וְאֵת שׁוֹבֵר שַׁרְצָבָא הַכֹּהֵן וַיָּמַת שָׁם:

וַיֵּרָאוּ כָּל־הַמְּלָכִים עִבְדֵי הַדְּדַעְזֹר כִּי נִגְפּוּ לַפָּנִי יִשְׂרָאֵל וַיִּשְׁלְמוּ אֶת־יִשְׂרָאֵל וַיַּעֲבְדוּם וַיֵּרָאוּ אֲרָם לְהוֹשִׁיעַ עוֹד אֶת־בְּנֵי עַמּוֹן:

ט"ז

וְדָוִד עָבַר מֵעֵט מִהַרְאֵשׁ וְהִנֵּה צִיבָא נָעַר מִפִּיבִשְׁתָּ לַקְרָאתוֹ וְצֹמֵד חֲמֹרִים חֲבָשִׁים וְעַלִּיהֶם מְאֵתִים לָחֵם וּמֵאָה צְמוּקִים וּמֵאָה קִנִּיָּה וְנָבֵל יוֹ:

וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ אֶל־צִיבָא מַה־אֵלֶּה לָּךְ וַיֹּאמֶר צִיבָא הַחֲמוּרִים לְבֵית־הַמֶּלֶךְ לְרֹכֵב (וּלְהַלְחֵם) [וְהַקִּיץ לְאֵכּוֹל הַנְּעָרִים וְהַיָּוֹ לְשִׁתּוֹת הַיַּעַר בַּמִּדְבָּר]:

וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ וַאֲנִי בּוֹ־אֲדַבֵּר וַיֹּאמֶר צִיבָא אֶל־הַמֶּלֶךְ הִנֵּה יוֹשֵׁב בִּירוּשָׁלַם כִּי אָמַר הַיּוֹם יֵשִׁיבוּ לִי בֵּית יִשְׂרָאֵל אֶת מַמְלַכּוֹת אָבִי:

וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ לְצִבָא הִנֵּה לָּךְ כָּל אֲשֶׁר לְמִפִּיבִשְׁתָּ וַיֹּאמֶר צִיבָא הַשְׁתַּחֲוִיִּיתִי אֲמַצְיָהוּ בְּעֵינָיו אֲדַבֵּר הַמֶּלֶךְ:

וַיָּבֵא הַמֶּלֶךְ דָּוִד עַד־בַּחֹרִים וְהִנֵּה מִשָּׁם אִישׁ יוֹצֵא מִמִּשְׁפַּחַת בֵּית־שָׂאוּל וְשָׁמוֹ שְׁמַעִי בּוֹ־גָרָא וַיֵּצֵא וַיֵּצֵא וּמִקְלָל:

וַיִּסְקַל בְּאֲבָנִים אֶת־דָּוִד וְאֶת־כָּל־עַבְדֵי הַמֶּלֶךְ דָּוִד וְכָל־הָעָם וְכָל־הַגְּבֹרִים מִיַּמִּינוֹ וּמִשְׂמָאלוֹ:

וְכֹה־אָמַר שְׁמַעִי בְּקִלְלוֹ צֵא צֵא אִישׁ הַדְּמִים וְאִישׁ הַבְּלִיעַל:

הַשִּׁיב־עֲלֶיךָ יְהוָה כָּל דְּמֵי בֵּית־שָׂאוּל אֲשֶׁר מָלַכְתָּ תַּחְתּוֹ וַיִּתֵּן יְהוָה אֶת־הַמְּלוּכָה בְּיַד אַבְשָׁלוֹם בְּנֵה וְהִנֵּה בְּרַעְתָּךְ כִּי אִישׁ דְּמִים אָתָּה:

וַיֹּאמֶר אַבְיָשִׁי בּוֹ־צָרוּהָ אֶל־הַמֶּלֶךְ לָמָּה יִקְלַל הַכֹּלֵב הַמֵּת הַזֶּה אֶת־אֲדֹנָי הַמֶּלֶךְ אֶעֱבְרֶה־נָּא וְאֶסִּירָה אֶת־רֵאשִׁיו: {ס}

וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ מַה־לִּי וְלָכֶם בְּנֵי צָרִיָּה (כִּי) [כֹּה] [קָלֵל (וְכִי) [כִּי] יְהוָה אָמַר לוֹ קָלֵל אֶת־דָּוִד וְתִי יֹאמֶר מִדּוֹעַ עֲשִׂיתָה כּוֹ: {ס}

וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל־אַבְיָשִׁי וְאֶל־כָּל־עַבְדָּיו הִנֵּה בְנֵי אֲשֶׁר־יֵצֵא מִמֶּנִּי מִבְּקֶשׁ אֶת־נַפְשִׁי וְאַף כִּי־עָתָה בּוֹ־הִימִינִי הַנְּחוּ לוֹ וְקָלֵל כִּי אָמַר־לוֹ יְהוָה:

אוּלַּי יִרְאֶה יְהוָה (בַּעֲוֹנוֹ) [בְּעֵינָיו] וְהַשִּׁיב יְהוָה לִי טוֹבָה תַּחַת קַלְלַתְּ הַיּוֹם הַזֶּה:

וַיִּגַּד דָּוִד וְאַנְשָׁיו בְּדָרָה {ס} וְשַׁמְעִי הֲלֹה־בְצַלְעֵ הָהָר לְעַמְתּוֹ הַלוֹה־וְקָלֵל וַיִּסְקַל בְּאֲבָנִים לְעַמְתּוֹ וְעַפְרָ בְּעַפְרָ: {פ}

וַיָּבֵא הַמֶּלֶךְ וְכָל־הָעָם אֲשֶׁר־אִתּוֹ עֵיפִים וַיִּנְפְּשׁ שָׁם:

וְאַבְשָׁלוֹם וְכָל־הָעָם אִישׁ יִשְׂרָאֵל בָּאוּ יְרוּשָׁלַם וְאַחִיתֶּל אִתּוֹ:

וַיְהִי כַּאֲשֶׁר־בָּא חוּשִׁי הָאֲרָכִי רָעָה דָּוִד אֶל־אַבְשָׁלוֹם וַיֹּאמֶר חוּשִׁי אֶל־אַבְשָׁלוֹם יְתִי הַמֶּלֶךְ יְתִי הַמֶּלֶךְ:

דף מקורות

וַיֹּאמֶר אֲבִשְׁלוֹם אֶל־חוּשִׁי זֶה חֲסָדְךָ אֶת־רַעְךָ לָמָּה לֹא־הִלַּכְתָּ אֶת־רַעְךָ:

וַיֹּאמֶר חוּשִׁי אֶל־אֲבִשְׁלוֹם לֹא כִי־אֲשֶׁר בְּחַר יְהוָה וְהָעַם הַזֶּה וְכֹל־אִישׁ יִשְׂרָאֵל (לא) [לו] אֲהִיָּה וְאַתָּה אֲשָׁב:

וְהַשְׁבִּית לְמִי־אֲנִי אֶעֱבֹד הֲלוֹא לִפְנֵי בְנֵי כְּאֲשֶׁר עֲבַדְתִּי לִפְנֵי אָבִי כִּן אֲהִיָּה לִפְנֵי: {פ}

וַיֹּאמֶר אֲבִשְׁלוֹם אֶל־אֲחִיתֹּפֶל הֲבִי לָכֶם עֲצָה מִה־נַּעֲשֶׂה:

וַיֹּאמֶר אֲחִיתֹּפֶל אֶל־אֲבִשְׁלוֹם בּוֹא אֶל־פְּלִגְשִׁי אָבִי אֲשֶׁר הַיּוֹם לְשִׁמּוֹר הַבַּיִת וְשָׁמַע כָּל־יִשְׂרָאֵל כִּי־נִבְּאַשְׁתָּ אֶת־אָבִי וְחִזְקוּ יָדַי כָּל־אֲשֶׁר אֲתָה:

וַיֵּט וְאֲבִשְׁלוֹם הָאֵהָל עַל־הַגֵּג וַיָּבֹא אֲבִשְׁלוֹם אֶל־פְּלִגְשִׁי אָבִי לַעֲיִבִי כָּל־יִשְׂרָאֵל:

וַעֲצַת אֲחִיתֹּפֶל אֲשֶׁר יַעַל בַּיָּמִים הָהֵם כְּאֲשֶׁר יִשְׂאֵל־[אִישׁ] בְּדַבַּר הָאֵלֹהִים כִּן כָּל־עֲצַת אֲחִיתֹּפֶל גַּם־לְדָוִד גַּם לְאֲבִשְׁלוֹם:

י"ט (פסוקים כ"ה - סוף הפרק)

וּמִפִּבְשֶׁת בּוֹ־שֹׂאֵל יָרַד לְקִרְיַת הַמֶּלֶךְ וְלֹא־עָשָׂה רַגְלָיו וְלֹא־עָשָׂה שְׂפָמוֹ וְאֶת־בְּגָדָיו לֹא כִבֵּס לְמוֹתֵי הַיּוֹם לָכֵת הַמֶּלֶךְ עַד־הַיּוֹם אֲשֶׁר־בָּא בְּשָׁלוֹם:

וַיְהִי כִי־בָא יְרוּשָׁלַם לְקִרְיַת הַמֶּלֶךְ וַיֹּאמֶר לוֹ הַמֶּלֶךְ לָמָּה לֹא־הִלַּכְתָּ עִמִּי מִפִּיבְשֶׁת:

וַיֹּאמֶר אֲדֹנָי הַמֶּלֶךְ עֲבַדִּי רַמְנִי כִי־אָמַר עֲבַדְךָ אֲחֻבְשָׁה־לִּי הַחֲמוֹר וְאָרַכְבַּ עֲלֵיהִי וְאַלְהָ אֶת־הַמֶּלֶךְ כִּי פֶסַח עֲבַדְךָ:

וַיִּרְגַל בְּעַבְדְּךָ אֶל־אֲדֹנָי הַמֶּלֶךְ וְאֲדֹנָי הַמֶּלֶךְ כִּמְלֶאכֶה הָאֵלֹהִים וַעֲשֵׂה הַטּוֹב בְּעֵינָיִךְ:

כִּי לֹא הָיָה כָּל־בַּיִת אָבִי כִּי אִם־אֲנָשִׁי־מִזֶּה לְאֲדֹנָי הַמֶּלֶךְ וְתִשָּׁת אֶת־עַבְדְּךָ בְּאֹכְלֵי שְׁלַחְנְךָ וּמִה־יִשְׁלִי עוֹד צְדָקָה וְלִזְעַק עוֹד אֶל־הַמֶּלֶךְ: {פ}

וַיֹּאמֶר לוֹ הַמֶּלֶךְ לָמָּה תִּדְבַר עוֹד דְּבָרֶיךָ אֲמַרְתִּי אֲתָה וְצִיָּבֵא תַחֲלֹקוּ אֶת־הַשָּׂדֶה:

וַיֹּאמֶר מִפִּיבְשֶׁת אֶל־הַמֶּלֶךְ גַּם אֶת־הַכֹּל יִקַּח אַחֲרַי אֲשֶׁר־בָּא אֲדֹנָי הַמֶּלֶךְ בְּשָׁלוֹם אֶל־בֵּיתוֹ: {ס}

וּבְרַזְלֵי הַגִּלְעָדִי יָרַד מִרְגְּלִים וַיַּעֲבֵר אֶת־הַמֶּלֶךְ הַיַּרְדֵּן לְשַׁלְחָן אֶת־[הַיַּרְדֵּן] [בִּירְדוֹ]:

וּבְרַזְלֵי זִקְנוֹ מָאֵד בּוֹ־שָׁמְנַיִם שָׁנָה וְהוּא־כָּלְכַל אֶת־הַמֶּלֶךְ בְּשִׁיבְתוֹ בְּמַחְנֵי כִי־אִישׁ גְּדוֹל הוּא מָאֵד:

וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ אֶל־בְּרַזְלֵי אֲתָה עֹבֵר אֲתָה וְכָלְכַלְתִּי אֲתָה עֹמֵד בִּירוּשָׁלַם:

וַיֹּאמֶר בְּרַזְלֵי אֶל־הַמֶּלֶךְ כְּמָה יְמֵי שָׁנַי חַיִּי כִי־אֶעְלֶה אֶת־הַמֶּלֶךְ וְרוּשָׁלַם:

בּוֹ־שָׁמְנַיִם שָׁנָה אָנֹכִי הַיּוֹם הַאֲדַע וּבְיוֹטוֹב לָרַע אִם־יִטְעַם עֲבַדְךָ אֶת־אֲשֶׁר אֲכַל וְאֶת־אֲשֶׁר אֲשַׁתָּה אִם־אֲשָׁמַע עוֹד בְּקוֹל שָׂרִים וְשָׂרוֹת וְלִמָּה־יְהִיָּה עוֹד לְמִשְׁאֵל אֶל־אֲדֹנָי הַמֶּלֶךְ:

כְּמַעַט יַעֲבֵר עֲבַדְךָ אֶת־הַיַּרְדֵּן אֶת־הַמֶּלֶךְ וְלִמָּה יִגְמַלְנִי הַמֶּלֶךְ הַגְּמוּלָה הַזֹּאת:

דף מקורות

וַיִּשְׁבַּח אֶת עֲבָדָיו וְאֶת בְּעֵרָיו עִם קִבְרֵי אָבִיו וְאֶת הַהֵנָה | עֲבָדָיו כְּמִתְּחִיל עִם-אֲדֹנָיו הַמֶּלֶךְ וַעֲשֵׂה-לּוֹ אֶת אֲשֶׁר-טַב בְּעֵינָיו: {ס}

וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ אֶתִּי יַעֲבֹר כְּמִתְּחִיל וְאֶנִּי אֶעֱשֶׂה-לּוֹ אֶת-הַטַּב בְּעֵינָיו וְכֹל אֲשֶׁר-תִּבְתָּר עָלַי אֶעֱשֶׂה-לָּהּ:

וַיַּעֲבֹר כָּל-הָעַם אֶת-הַיַּרְדֵּן וְהַמֶּלֶךְ עָבַר וַיִּשָּׁק הַמֶּלֶךְ לְבִרְזָלִי וְיִבְרָכֵהוּ וַיָּשֶׁב לְמִקְמוֹ: {ס}

וַיַּעֲבֹר הַמֶּלֶךְ הַגְּלִגְלָה וְכַמְהוֹ עָבַר עִמּוֹ וְכָל-עַם יְהוּדָה (וַיַּעֲבְרוּ) [הַעֲבָרוּ] אֶת-הַמֶּלֶךְ וְגַם חֲצֵי עַם יִשְׂרָאֵל:

וְהֵנָּה כָּל-אִישׁ יִשְׂרָאֵל בָּאִים אֶל-הַמֶּלֶךְ וַיֹּאמְרוּ אֶל-הַמֶּלֶךְ מִדֹּעַ גְּבֹבוֹה אַחִינוּ אִישׁ יְהוּדָה וַיַּעֲבְרוּ אֶת-הַמֶּלֶךְ וְאֶת-בֵּיתוֹ אֶת-הַיַּרְדֵּן וְכָל-אֲנָשֵׁי דָוִד עִמּוֹ: {ס}

וַיַּעֲזֹב כָּל-אִישׁ יְהוּדָה עַל-אִישׁ יִשְׂרָאֵל כִּי-קָרוֹב הַמֶּלֶךְ אֵלָיו וְלִמָּחָה זֶה חֲרָה לָהּ עַל-הַדָּבָר הַזֶּה הָאָכֹל אֲכָלְנוּ מִן-הַמֶּלֶךְ אִם-נִשְׁאֵת נִשְׂא לָנוּ: {ס}

וַיַּעַן אִישׁ-יִשְׂרָאֵל אֶת-אִישׁ יְהוּדָה וַיֹּאמֶר עֲשֶׂר-יָדוֹת לִי בַמֶּלֶךְ וְגַם-בְּדָוִד אֲנִי מִמָּרָה וּמִדֹּעַ הִקְלַמְנִי וְלֹא-הָיָה דְבָרִי רָאשׁוֹן לִי לְהַשִּׁיב אֶת-מַלְכִּי וַיִּקַּשׁ דְּבַר-אִישׁ יְהוּדָה מִדְּבַר אִישׁ יִשְׂרָאֵל: